

³ Gamillscheg, *Rom. Germ.* I, 345. — ⁴ Allí també antic: pertangué a la mitra de Saragossa des del segle XII, i encara li pertanyia el 1614, data en què se li redactaren unes ordinacions, p. p. F. Aznar Navarro (*Bol. Hi. Ge. B. Ar.* I, 137-146). — ⁵ És en el distr. d'Argelès, p. de Salles. Lizop (*Comminges*, 86) diu, seguint Rosapelly-Cardailhac, 1890, que el *castrum Bigorra* havia dut en textos medievals el nom de *Orra* o *Andorra*; i a St. Lezer (que és per allà) encara hi hauria un «chemin d'Andor». Però rebutgem l'etimologia basca que li suposa —*andi ur* 'gran aigua'— sobretot perquè la sintaxi basca només admetria l'ordre *ur andi* i no l'invers. — ⁶ És aigües avall de Gresolet, també a l'esq. del riu, camí de Saldes. Preguntant-hi 'com ne diuen d'aquesta casa?' sento (1936) *ənōřə*; un altre cop oixo *nōřə*. El rector de Saldes escrivia *Anorra*. L'altre és en el camí de St. Boi a St. Martí de Sobremunt, i hi vaig sentir *nōřə* (1926). En la relació de la V. d'Andorra d'Anyós, a. 1838, es parla d'una «serra de la Nor». ²⁰ Deixo de banda uns noms rossellonesos, noms de barris o carrers: *əndōřə*; nom molt repetit: un a Banyuls dels Aspres (xxv, 195), a Taurinyà (xxvi, 156.16), a Fullà (xxvi, 127.11), a Formiguera (xxvi, 29.21); perquè es deu tractar pertot d'un barriot on s'havien establert alguns andorrans, dels quals hi ha molta immigració en el Rosselló. — ⁷ Així ho tenia constatat no sols a tot Cerdanya, sinó també en particular a la vall de la Llosa, que és ja a la bella frontera andorrana (1927); en realitat som només els barcelonins i gent de la costa que ho pronunciem amb *o* tancada, car també és oberta a tot el Ross. i Capcir, com acabem de veure, en aquells noms de barri. En l'any 1957 he constatat de viva veu que ho pronuncien igualment, amb *ò*, en els pobles de l'Urgellet (des de la P. d'Hortó, xvi, 173, fins a Castellnou de Bassella), a la Conca de Tremp, a la vall del Bosisà, i de cap a cap de Ribagorça (1957). Igual a la vall d'Assua (1956). I és ja la pronúncia que regnava a la fi del S. xiv, car Aversó en registra *Endorra* («nom propi d'una vall») el fa rimar amb quatre rims d'*o* «plenisonant» (p. 410), entre ells «*orra*: cosa vil o sutza» etc. — ⁸ *Val de Annorra* 1003 (BABL vi, 351); «*valle Annorensis*» 1007 (*Cart. de Tavèrnoles*, 50.7); «*valle Annorra*» 1007 (Valls T., *Andorra*, 382); «*val de Annorra* --- Loria et *Annorra* --- valle ---» 1083 (BABL ii, 37); «*valle Annoriensis*» 1083 (BABL ii, 37); «*valle Annorra*» 1090 (BABL ii, 39); «*valle Annorra*» 1150 (Valls Tab., *Aneu*, p. xxv); *Anorra* 1170 (*Cart. Tavèrnoles*, 153.7); *Anorra* 1176 (Valls T., *Andorra*, 396); *Anorra* 1250 (Pujol, *Docs. Vg.*, 15.2); *Anora* (Valls T., *Andorra*, 412). *Vall de Norra* Ss. xiii-xiv, còpia del xv (Baraut, *Cartoral d'Andorra*, 142.43 i passim). — ⁹ P. ex. *Andorra*, 839 (Acte Cons. Sd'Urg., índex Pujol, núm. 16); «*valle Andorra de oriente*» (*Cart. Tavèrnoles*, 50.8); «*valle Andorra*» 1096 (BABL viii, 543); «*valle Andorre*» 1133 (BABL ii, 37); «*valle Andorra*» mj. S. xii (*Cart. Tavèrnoles*, núm. 3 orig.); *Andorra* 1162 (Valls Tab., *Andorra*,

389); «*Val d'Andorra*» c. 1182 (BABL vii, 164); *Andorra* 1437 (Valls Tab., *Andorra*, p. xvi); «les vals d'Endorra» 1510, doc. Sd'Urg. (*Hom. Rubió i Lluch* II, 484). — ¹⁰ Cal rebutjar sense reserves la suggerència de Molho, *Rev. Int. Onom.* viii, 230, que la conservació de *nd* es degué a influència llenguadociana, i no cultista notarial. Poc ha tingut a veure amb Andorra el Llenguadoc pròpiament dit; i aquí, de més a més, falla el saber dialectològic de l'amic: a l'Arieja, en general, i més a l'alt Arieja, la ND es redueix a *-n-* com en català, gascó etc. — ¹¹ Anotem encara com a incert, però possible, que amb (*An*)núria, i el grup *Andorra/Norra*, es relacioni el nom del coll de Norri, per on es passa de la vall d'Arbúcies a la de Breda; però se li han donat altres noms, V. l'article *Buc*. Hi ha potser alguna relació més llunyana, terminacional, amb el grupet de Dòrria, per al qual veg. *EntreDL* II, 94 (on tracto també de Núria).

Andosini ant., V. nota 2 a *Andorra*

L'Andragó < *Aldragó* (Teulada), V. *Tragó Andratx, Andritxol*, V. vol. I, 41-43; i veg. també els articles *saluet* i *orenetà* del *DECat Andria*, f. d'*Andreu*

Androna, llocs suburbans; a l'explicació que ja en dono en el *DECat* és útil precisar que el significat bàsic, i més antic, del gr. *ἀνδρών* (acus. *ανδρώννα*) és 'sala', p. ex. aquella on se celebra el convit il·lustre de Sòcrates a casa de Kàl·lias (en el *Συμπόσιον* de Xenofont i en el de Plató).

L'Anduronèt, Sant Mateu del Mae., també *Senda d'Anduronets* a La Jana (xxviii, 128.18, 36.19): sens dubte metàtesi d'**Arundonet*, colle. llatí; si bé a penes podem optar entre *HIRÜNDINETUM* 'lloc freqüentat per les orenetes' i *HARUNDINETUM* 'canyar', 'canyet', més plausible en toponímia; però si bé *harundo* ha deixat ben escassa descendència romànica, envist la d'*HIRUNDO* molt més viu, menys n'ha deixada encara el col·lectiu derivat d'aquest; però cf. *Anyellet, Ainet*, port. *passarinbedo*. Cf. *Andarelles* (*DECat* s. v. *orenetà*). I *Oroners* agre. d'Àger (infra).

Andust, V. nota 2 a *Andorra Aneix* (Lorxa) i *Aneixea* mall. ant. V. *La Nucia*

ANELL o PUIG D(E L)ANELL

Nom de diversos llocs o poblats de la Conca de Tremp o del Segre o Llobregat mitjans. 1) Avui hi ha el poblet de *Pui de l'Anell*, en el te. d'Orcau (GGC 821; Nomencl. CEC); si bé el que hem recollit és a Suterranya, allí prop, i una font, pron. *F. de Punde l'Anell*, prop de Montesquiu (1954, p. 36).

DOC. ANT. *Puig del Anell* 1359 (*CoDoACA* XII, 73). *Puigdanell*, citat junt amb Toralla i altres pobles de la Conca de Tremp, any 1408 (MiretS, *TempiH*, p. 452).

2) *Anell* era un dels llogarets de la vall de Cabó al